

IT-revyen

Mellvik-Rapporten er verken avis eller nyhetsmagasin, men vi er definitivt opp-tatt av det som skjer rundt oss. Under overskriften IT-revyen kommenterer vi aktuelle nyheter og temaer i markedet og bransjen forøvrig. Vi konsentrerer oss om emner og trender som faller inn under MRS naturlige fagfelt, og inviterer leserne til å komme med innspill.

BSA = Microsoft?

BSA – BUSINESS SOFTWARE ALLIANCE – har gått inn og ut av media de siste årene, gjerne med store overskrifter om omfanget av ulovlig bruk og kopiering av programvare. At leverandørene vil slik kopiering til livs er innlysende, og avstedkommer ingen kritikk. Imidlertid har foreningens metoder fra tid til annen påkalt negativ oppmerksomhet – sammen med det faktum at aktivitetene synes å ha vært fokusert på Microsofts produkter og lite annet.

Mens det altså er lett å både akseptere og støtte BSAs idémessige grunnlag, er det verre å være med på metoder og fokusering, noe foreningens norske talsmann, ikke ukjente Eilert Hanoa, ble konfrontert med i bladet IT-bransjen forleden. Svarene gir en indikasjon på hvor landet ligger, og vi tillater oss å sakse de to første:

IT-bransjen: “Har BSA et image-problem?” Hanoa: “Nei. BSAs målsetting om at brukerne skal betale for den programvaren de benytter er vanskelig å være uenig i.”

IT-bransjen: “Når folk tenker BSA, tenker de ofte Microsoft. Hvorfor er det slik?” Hanoa: “BSA arbeider for alle sine medlemmers interesser og Microsoft er et medlem på lik linje med de øvrige medlemmene.”

Høyst relevante spørsmål, og ‘goddag mann økseskaft’ svar i beste politiker-stil. Det er klart at BSA har et image-problem, og assosiasjonen med Microsoft er høyst reell. Videre preges markedets oppfatning av at Microsoft forandrer sine lisensbetingelser oftere enn de fleste av oss oppgraderer programvare, og sørger på egen hånd for forvirring og prisøkninger så det svir. Deres behov for torpedoer fra BSA er dermed langt fra åpenbart. Dessuten reagerer vi på organisasjonens selvbilde: De fremstiller sin målsetting som hellig og uangrikelig, og synes å mene at hensikten helliger middelet. Faktum er imidlertid at problemene med kopiering av åndsverk var av gigantiske proporsjoner allerede før Bill Gates kom ut av bleiene. De er ikke blitt mindre med årene, og dekker bøker og andre publikasjoner, musikk, video, filmer, spill, Web-sider og mer – i tillegg til programvare. All denne kopieringen er like ulovlig og den ene varianten er ikke verre eller bedre enn den andre, slik BSA gjerne vil ha oss til å tro. At ulovlig kopiering av programvare kan være lettere å avsløre, gir ikke leverandører eller organisasjoner noen preferanse når ondet skal til livs.

Mens vi støtter målsettingen til BSA, er vi skeptiske til måten foreningen søker å nå sine mål på. Lavere sigarføring og konstruktivt samarbeid med kundene som tross alt betaler for gildet, ville være en fordel for alle parter. Så får vi se hvor langt Microsoft kommer i sine forsøk på å ta betalt for hver gang vi legger Windows XP i CD-leseren.

XML: Hvor og når?

1999 og 2000 var XML-år: Mye oppmerksomhet, produkter i øst og vest, høye forventninger og tilsvarende støynivå. Siden har det stilnet av – ikke helt, men tilstrekkelig til at det er naturlig å spørre seg om luften har gått ut av ballongen. Var XML en drøm som brast eller en drøm som er i ferd med å realiseres?

Vi minnes Java, som var igjennom en tilsvarende syklus midt på nittitallet (se artikkelen “Java: Hvor bliver revolusjonen” i Mellvik-Rapporten nr. 55, oktober 1998). Java forsvant ikke, men gled ut av mediebildet og inn i sin naturlige rolle som utviklingsplattform. Tilsvarende skjer med XML i disse dager. Borte fra det generelle mediebildet, finner teknologien veien inn i stadig nye sammenhenger og omgivelser. Tre års erfaring har gitt et fundament for evaluering av egnethet, tilpasning av utviklingsverktøy og ikke minst definisjon av såkalte tags (merker), skjemaer og biblioteker for ulike anvendelser. Markedet og utviklingsmiljøene har lært av erfaring hvor XML hører hjemme, og spesielt hvor det ikke passer inn.

XML er et ‘språk’, en mekanisme for beskrivelse av objekter, med bortimot ubegrenset fleksibilitet og stor kompleksitet. Forventningen er fortsatt at det skal bli et esperanto, et universalspråk for alle slags dokumenter og data, som vil heve kompatibiliteten mellom verktøy og applikasjoner til et nytt og hittil ukjent nivå. Denne ambisjonen er realiserbar, men her ligger også hovedårsaken til at den store revolusjonen har uteblitt: De fleste leverandørene, med Microsoft i spissen, snakker varmt om XML og om hvordan de i voksende grad baserer sine produkter på nettopp denne standarden. I virkeligheten bremser de utviklingen etter beste evne, fordi de er redde for kompatibilitet med hverandre. Microsoft Word er et glimrende eksempel – mer inkompatibel med seg selv og sin egen historie enn noen gang.

Ikke minst av nettopp denne grunn er XML langt mindre synlig i dag enn da bølgene gikk som høyest. I det stille har imidlertid teknologien funnet veien inn i en lang rekke sammenhenger: Produksjonsomgivelser, industriell dokumentasjon, underholdning, utdanning, forskning, publisering og finansielle tjenester – for å nevne noen få. Utbredelsen vokser jevnt og trutt, et forhold som løpende dokumenteres av interesseorganisasjonen XML.ORG. Ute av syne for de fleste av oss, spiller XML en voksende rolle i hverdagen. Og nettopp her hører teknologien hjemme. Få av oss har behov for å kjenne til dens eksistens, mens vi på sikt ikke kan unngå å merke de positive konsekvensene av standardiseringen.

Når XML vil gi oss en enklere hverdag med hensyn til utveksling av alminnelige dokumenter, er imidlertid et åpent spørsmål. Teknisk sett kan det skje når som helst, men kjenner vi leverandørene rett, blir det mye skrik og lite ull enda i noen år. Mon tro hvem som har ryggrad nok til å gå foran med et godt eksempel?

Microsoft og sikkerhet

Bill Gates’ sikkerhets-memorandum til alle ansatte i Microsoft har fått behørig omtale i verdenspressen, og påkalt hele spekteret av reaksjoner – fra nesegrus hyllest til hoderystelser og fordømmelser. Sikkerhet er viktigere enn funksjonali-

tet, har Gates funnet ut, og møter neppe innsigelser fra noe hold. Det er all grunn til å ta utspillet, som følger opp en ouverture fra Steve Ballmer i fjor, seriøst. At Microsofts rulleblad er elendig på sikkerhetssiden, betyr ikke at forbedringer er umulige,

Det som nok en gang undrer oss, er at selvfølgeligheter og velkjente sannheter blir til nyheter i verdenspressen når de gjentas av Gates. At Microsoft vil legge stor vekt på sikkerhet er flott, men at det tok 15 år for selskapet å oppdage at sikkerhet er viktig, er ikke verken positivt eller imponerende. En hel verden ventet på resultatene av selskapets nye fokusering.

Minst like interessante er imidlertid de strategiske overtonene som avtegner seg rundt Gates' fokus på TRUSTWORTHY COMPUTING: Sikkerhet er i fokus over hele verden, samtidig med at pålitelige mekanismer for skikkelig sikkerhet mangler. PKI, PUBLIC KEY INFRASTRUCTURE, er nøkkelen for å komme til neste nivå i sikkerhetsmessig forstand, men politiske komplikasjoner har stoppet utviklingen: Det finnes ingen internasjonal, verdensomspennende autoritet som har tilstrekkelig tillit, innsikt og engasjement til å ta på seg oppgaven: Å være garantist og administrator for våre digitale signaturer, krypteringsnøkler og tilhørende metadata.

Veien ligger med andre ord åpen for ressurssterke, internasjonale aktører til å ikle seg rollen FN eller tilsvarende burde ha hatt. En formidabel forretningsmulighet som krever store investeringer og annen innsats, men med et nærmest ubegrenset potensiale dersom det lykkes. Og ingen er bedre posisjonert – markedsmessig eller ressursmessig. Mekanismene begynner å ta form, med .NET og Passport som fundament. Pussig nok er det kun Microsofts konkurrenter, med Sun Microsystems i spissen, som har reagert så langt. De fleste grunnleggerne av Liberty Alliance har lite med IT-bransjen å gjøre, hvilket forteller sitt om hvilket potensiale konkurrentene ser i Microsofts universelle autentiserings-tjeneste: Banker, finansinstitusjoner, flyselskaper, kredittopplysningsselskaper, bilfabrikker, telecom-selskaper og så videre.

Her er det med andre ord langt mer enn sikkerhet som står på spill. Dersom – for eksempel – kredittkort-transaksjoner på et tidspunkt må klareres gjennom Microsofts system, er det nærliggende å tro at selskapet vil introdusere avgifter. Med monopol på tjenesten, kan disse avgiftene settes etter Gates' forgodtbefinnende. Liberty Alliance skisserer på sin side et åpent system som er lett å regulere og kontrollere – for medlemmer og myndigheter. Modellen er delvis hentet fra dagens kredittkort-klareringssystem, utviklet over en 30-års periode, funksjonelt, effektivt og åpent.

Så langt ligger Microsoft mer enn et hestehode foran. Løpet er i gang, spenningen er stor, og utfallet kan ikke unngå å få konsekvenser for oss alle. At oppmerksomheten og engasjementet fra markedet generelt er så beskjedent, forteller ikke annet enn at de færreste har forstått hva som står på spill. ■